

Plan van aanpak
Implementatie afsteekverbod vuurwerk

Inhoud

1.	Aanleiding	3
2.	Doelstelling	4
3.	Algemene uitgangspunten	5
4.	Acties vanuit de uitvoeringslijnen	6
4.1	Veiligheid en handhaving	6
4.2	Alternatieve vieringen	8
4.3	Communicatie	10
4.4	Evaluatie	12
5.	Raming	13
	Bijlagen	14
	Bijlage A: Ervaringen uit andere gemeenten	14
	Bijlage B: Juridische achtergrondinformatie	15

1.Aanleiding

In het coalitieakkoord "Vertrouwen in Alkmaar, verschil mag er zijn" is afgesproken dat in 2024 een vuurwerkreferendum wordt gehouden over het onderwerp "vuurwerk" en dat de uitslag van het referendum bindend zal zijn.

Tijdens de Europese verkiezingen van 6 juni 2024 heeft het referendum plaats gevonden. De uitslag van het referendum geeft aan dat er een ruime meerderheid van 65,3 % voor het instellen van een algemeen vuurwerkverbod binnen de gemeente Alkmaar is. Deze meerderheid was gemeentebreed. In alle stembureaus was een meerderheid voor het instellen van het verbod.

Vervolgens heeft de raad van de gemeente Alkmaar op 15 juli 2024 besloten een vuurwerkverbod binnen de gemeente Alkmaar in te stellen. Ook heeft de raad het college gevraagd een plan van aanpak op te stellen voor de implementatie van het verbod.

Een plan van aanpak is noodzakelijk om te komen tot een integrale aanpak voor deze opgave op het gebied van handhaving, veiligheid, mogelijke alternatieve viering, communicatie, cultuurverandering en evaluatie. De onderlinge samenhang tussen de onderdelen is groot, het een kan niet zonder het ander. Voor een goede handhaving is bijvoorbeeld goede communicatie een essentieel onderdeel.

Nader omschreven betekent het instellen van een vuurwerkverbod het instellen van een afsteekverbod voor vuurwerk. Dit betekent dat naast het al geldende landelijke verbod op het afsteken van vuurwerk (buiten de uren rond de jaarwisseling), nu in Alkmaar op oudejaarsavond ook geen vuurwerk mag worden afgestoken. Dit verbod betekent ook dat er een geleidelijk veranderproces rond het afsteken van vuurwerk in gang is gezet. Dit is een proces van meerdere jaren. Het plan van aanpak heeft daarom ook betrekking op meerdere jaren. Uiteindelijk zal dit worden opgenomen in de reguliere voorbereiding van de jaarwisselingen.

Het plan van aanpak wordt voorgelegd aan de raad op 19 september 2024. Dit is ruim 3 maanden voor de jaarwisseling 2024-2025. Dit is een korte tijd. Navraag bij andere gemeenten leert dat normaal gesproken al aan het begin van het jaar wordt gestart met de voorbereiding voor de jaarwisseling. Door deze korte tijd zijn niet alle opties voor de jaarwisseling 2024-2025 meer open. Voor de latere jaarwisselingen zijn uiteraard meer opties mogelijk.

2. Doelstelling

Het instellen van een afsteekverbod voor vuurwerk is een eerste stap in een cultuur veranderingsproces m.b.t. het afsteken van vuurwerk tijdens de jaarwisseling. De ervaring leert dat cultuurverandering een proces is van meerdere jaren. Dit blijkt ook ervaringen uit andere gemeenten waar al langer een verbod van kracht is.

Het ultieme doel is dat er helemaal geen vuurwerk meer wordt afgestoken tijdens de jaarwisseling. Dit doel kan alleen stap voor stap worden gehaald. We streven er daarom naar dat er ieder jaar minder vuurwerk wordt afgestoken en de overlast, de schade en de gevolgen voor mens, dier en milieu afneemt. Het daadwerkelijk en substantieel minder afsteken van vuurwerk is een doel dat pas op lange(re) termijn behaald kan worden.

Het afsteekverbod dat gaat gelden heeft alleen betrekking op de periode van tussen 31 december 18.00 uur en 1 januari 02.00 uur. In alle perioden hiervoor of hierna is het afsteken van vuurwerk vanuit de landelijke wetgeving al verboden. Iedere gemeente kan op basis van bepalingen in de eigen Algemene Plaatselijke Verordening (Apv) plaatsen aanwijzen waar geen vuurwerk mag worden afgestoken. In Alkmaar werd dat de afgelopen jaarwisselingen alleen voor de binnenstad gedaan.

Ook uit ervaringen in andere gemeenten blijkt dat er voor een succesvolle implementatie van het afsteek verbod voor vuurwerk, met de bijbehorende cultuurverandering, vier elementen (uitvoeringslijnen) van essentieel belang zijn:

1. Veiligheid: Aanpassen van de APV en de handhaving op het verbod
2. Een alternatief: Het organiseren van een alternatieve viering tijdens de jaarwisseling
3. Communicatie: Eenduidige communicatie en cultuurverandering
4. Evaluatie: Een continu leerproces voor de komende jaren, waarbij onderdelen worden aangepast wanneer dat nodig is

Deze vier elementen krijgen in de loop van de jaren een andere invulling.

Samengevat is het doel van de aanpak:

De realisatie van een succesvolle implementatie van het afsteekverbod voor vuurwerk over meerdere jaren, waarbij een feestelijke en veilige viering van de jaarwisseling het doel is.

3. Algemene uitgangspunten

Het plan van aanpak is gebaseerd op een aantal algemene uitgangspunten dat bij het verder vormgeven van de aanpak van toepassing is. Dit zijn de volgende uitgangspunten:

- Het doel van de aanpak kan alleen worden behaald door de vier genoemde uitvoeringslijnen in onderlinge samenhang uit te voeren. De ene uitvoeringslijn kan niet los worden gezien van de andere uitvoeringslijn.
- Met de implementatie van het vuurwerk verbod is een geleidelijk veranderproces in gang gezet, waarbij het doel is het laten plaatsvinden van een feestelijke en veilige jaarwisseling. Dit veranderproces vergt meerdere jaren, het is een proces van "stap voor stap". Dit betekent dat in het eerste jaar een andere aanpak kan gelden dan in de volgende jaren.
- De inwoners van Alkmaar hebben in ruime meerderheid om het afsteekverbod gevraagd en willen dat de gemeente tot uitvoering overgaat. Die betrokkenheid van de Alkmaarders is een groot goed en is uitgangspunt bij de verdere uitwerking van de aanpak. De Alkmaarders worden betrokken bij de uitwerking.
- De rol van de gemeente kan in de loop van de tijd veranderen. Dit kan zowel binnen de genoemde uitvoeringslijnen als tussen de uitvoeringslijnen onderling.
- In het plan van aanpak wordt maximaal gebruik gemaakt van ervaringen in andere gemeenten waar een verbod al van kracht is.
- De communicatie vindt plaats vanuit een heldere kernboodschap en communicatiestrategie. Hierbij wordt een korte termijn en een langetermijnperspectief gehanteerd.
- De aanpak borduurt voort op de bestaande succesvolle aanpak voor een veilige jaarwisseling. De activiteiten die voortkomen uit dit plan van aanpak zijn als het ware "een plus" op die aanpak. Na een aantal (nog te bepalen aantal) jaren zijn activiteiten uit dit plan van aanpak volledig geïntegreerd in de reguliere aanpak.

4. Acties vanuit de uitvoeringslijnen

De acties in dit plan van aanpak worden via vier uitvoeringslijnen tot stand gebracht:

4.1 Veiligheid en handhaving

Algemeen

In Alkmaar is de afgelopen jaren sprake geweest van tamelijk rustige en beheersbare jaarwisselingen. De inzet van gebiedsteams, samenwerking met jongerenwerk, inzet van buurtmoeders en afstemming en samenwerking met ketenpartners als politie, brandweer en Stadswerk 072 dragen in hoge mate bij aan het beheersbaar houden van de jaarwisseling. Deze lijn wordt de komende jaren doorgezet.

Apv

Het afsteekverbod, ingaand bij de jaarwisseling 2024-2025, wordt in de Apv opgenomen.

Gebiedsteams

Veiligheid is stevig verankerd in de gebiedsteams. De gebiedsteams vervullen een essentiële rol in het beheersbaar krijgen en houden van de jaarwisseling. Hoewel deze aanpak succesvol is, werd er echter nog steeds veel vuurwerk afgestoken op het moment dat het niet was toegestaan. De inzet van de gebiedsteams richt zich onder meer op het in beeld krijgen en houden van 'hotspots en hotshots'. Waar vindt de meeste overlast plaats, welke preventieve interventies op locaties en/of personen zijn nodig en op welke wijze zetten we het juiste partners (jongerenwerk, buurtmoeders-vaders, politie, HALT, etc.) in? Deze werkwijze is beproefd, werkt en wordt vastgelegd in een draaiboek. In toenemende mate vervullen de gebiedsteams een essentiële rol in het mogelijk maken en begeleiden van buurtinitiatieven. Komend jaar is dit nog enigszins beperkt en vraagt dit naast de inzet ten behoeve van de alternatieve viering(en) inzet in relatie tot de traditionele vreugdevuren in Oudorp en Oud Overdie.

Handhaving

Team Handhaving ziet toe op de handhaving van het afsteekverbod zoals dat in de Apv is vastgelegd. Ten aanzien van handhaving wordt nauw en intensief met de politie samengewerkt. In de dagen voor en tijdens de jaarwisseling zijn de Boa's van team handhaving zoals gebruikelijk vindbaar en zichtbaar. Zichtbaar door fysieke aanwezigheid in wijken en buurten; vindbaar via het meldpunt (zie verder) en op werklocaties zoals de handhavingspost in Alkmaar Noord.

De beschikbare capaciteit van team Handhaving wordt in de periode voor en gedurende de jaarwisseling maximaal ingezet. Om de aanwezigheid in wijken en buurten te vergroten is aanvullende capaciteit noodzakelijk. Extra capaciteit levert extra slagkracht; extra slagkracht is essentieel om daadwerkelijk handhavend op te kunnen treden (meer capaciteit vergroot de 'heterdaadkracht'). Om daadwerkelijk handhavend te kunnen optreden op grond van het afsteekverbod is het overigens noodzakelijk dat de extra capaciteit door Dienst Justis is aangewezen als Boa in Domein I (openbare ruimte). Een door het college aangewezen toezichthouder heeft deze bevoegdheid niet vanzelfsprekend.

Om de capaciteit uit te breiden wordt conform het coalitieprogramma het Team Handhaving per 1 januari 2025 uitgebreid met twee Boa's. De doorlooptijd bij Dienst Justis voor de aanwijzing als Boa Domein I heeft een doorlooptijd van 3 maanden. Als de capaciteit niet per 1 januari 2025, maar per 1 oktober 2024 wordt gerealiseerd, zijn twee extra Boa's inzetbaar voor de jaarwisseling.

Bij overtreding van het afsteekverbod zal handhaving het sanctiemiddel boete in combinatie met last onder dwangsom hanteren. Dit middel is de afgelopen jaren succesvol ingezet rond de handhaving op

het afsteken van vuurwerk. Rond de jaarwisseling 2023-2024 werden 17 processen-verbaal uitgeschreven.

Cameratoezicht

Gemeente Alkmaar beschikt over een moderne cameratoezichtcentrale en een uitgebreid netwerk van camera's in de openbare ruimte. In aanloop naar en gedurende de jaarwisseling wordt extra capaciteit (ook voor live meekijken) ingezet in de centrale. Inzet van tijdelijk cameratoezicht op locaties zoals die door het gebiedsteam inzichtelijk gemaakt worden, kan overlast beperken. Alkmaar beschikt over mobiele camera's die daarvoor kunnen worden ingezet. Indien deze mobiele camera's niet inzetbaar zijn, dan is inhuur van tijdelijke camera's een optie.

Meldpunt

Jaarlijks wordt een meldpunt ingericht waar overlast gemeld kan worden. Aan de bekendheid en bereikbaarheid wordt in diverse communicatie uitingen aandacht besteed. Opvolging van overlastmelding wordt opgepakt door Boa's van Team Handhaving en de politie. Het gebiedsteam gebruikt de informatie om hotspots in kaart te brengen en daar passende interventies zoals bijvoorbeeld intensievere surveillance op in te zetten. Analyse van meldingen kan ook leiden tot specifieke bestuurlijke interventies (zie verder).

Verkooppunten

In gemeente Alkmaar is sprake van een afsteekverbod; verkoop en bezit van (consumenten) vuurwerk is toegestaan. Gemeente Alkmaar kent drie vergunde vuurwerkverkooppunten. De komende jaren wordt gezien wat de invloed is van het afsteekverbod en mogelijke aanpassing in landelijke wet- en regelgeving op deze verkooppunten. Het vraagstuk over de onwenselijkheid van verkooppunten en opslagpunten van vuurwerk in woongebieden valt verder buiten dit plan van aanpak.

Rond de verkooppunten zal communicatie plaatsvinden over het afsteekverbod en wat de sancties zijn bij overtreding.

Beleids- en tolerantiegrenzen, veilige publieke taak

De inzet van de politie is gebaseerd op beleids- en tolerantiegrenzen die de driehoek vaststelt.

Algemeen geldt dat er sprake is van een lage tolerantie ten aanzien van het verstoren van de openbare orde en dat tegen alle strafbare gedragingen wordt opgetreden. Hierbij wordt prioriteit gegeven aan:

- Het overtreden van eventueel uitgevaardigde noodbevelen, noodverordeningen, uitgevaardigde gebiedsverboden en verboden behorende bij een veiligheidsrisicogebied.
- Het belemmeren van:
- Het optreden van de politie of andere medewerkers met een publieke taak (zowel fysiek als digitaal);
- Actief verzet tegen politieoptreden of het meevoeren van voorwerpen die kennelijk het doel hebben het politieoptreden te hinderen;
- Calamiteitenroutes en/of hulpverlening.
- Strafbaar gedrag tegen de politie of andere medewerkers met een publieke taak (zowel fysiek als digitaal).
- Het uitlokken, aanzetten of plegen van openlijk geweld, brandstichting en/of vernieling (zowel fysiek als digitaal) of grootschalige ordeverstoringen. Hier valt ook onder het gooien/afsteken van vuurwerk in de richting van medewerkers met een publieke taak
- Het creëren van direct gevaar voor personen en goederen en/of het opzettelijk toebrengen van schade aan (eigendommen van) derden
- Het overtreden van het afsteekverbod.
- Het doxen (het verzamelen van iemands persoonlijke informatie om deze vervolgens openbaar te maken, (vaak) met als doel deze personen te intimideren, bedreigen etc.).
- Maatschappelijk onaanvaardbare zaken zoals discriminatoire uitlatingen, geschriften of afbeeldingen en racistische leuzen

De beleids- en tolerantiegrenzen zijn belangrijk in het kunnen uitvoeren van een veilige publieke taak. Samenwerking met en begeleiding door de politie van medewerkers met een publieke taak (Boa's, toezichthouders, brandweer, medewerkers van Stadwerk 072) kan noodzakelijk zijn. Eigen veiligheid van medewerkers heeft daarbij de hoogste prioriteit!

4.2 Alternatieve vieringen

Algemeen

De jaarwisseling is een feestelijke gebeurtenis om samen te vieren. De raad heeft in meerderheid aangegeven een feestelijke en veilige alternatieve viering naast het instellen van het afsteekverbod te willen. Er wordt daarom bij de jaarwisseling van 2024/2025 één alternatieve viering in de stad Alkmaar (locatie Alkmaar Noord) en één alternatieve viering in één van de dorpen (locatie De Rijp) georganiseerd. In aanloop naar de alternatieve vieringen worden de Alkmaarders al opgeroepen om mee te denken over de toekomstige invullingen van de jaarwisselingen. Na afloop worden deze alternatieve vieringen geëvalueerd, waarbij tegelijkertijd wordt opgehaald wat de behoeften van bewoners zijn voor volgende jaarwisselingen.

Alternatieve vieringen voor de jaarwisseling 2024-2025

Gezien de beperkte mogelijkheden in de tijd bij de aanstaande jaarwisseling gaan we voor het alternatief van 2024/2025 uit van de genoemde twee vieringen. Het organiseren van meer alternatieve vieringen in de wijken en buurten is vanwege de beperkte tijd de komende jaarwisseling niet mogelijk. De twee alternatieve vieringen worden spectaculaire shows met (XXL)vlammenwerpers, rooeffecten, sparkle machines, lichteffecten, lasers en theatereffecten van 10 à 15 minuten. We maken bij het vormgeven gebruik van eerdere ervaringen binnen de gemeente Alkmaar. Hierbij hanteren we de eindshow van de Zomerkermis met een combinatie van licht- en geluidseffecten en lichter vuurwerk als referentie. De verwachte kosten hiervoor zijn opgenomen in de raming van het plan van aanpak.

De alternatieve viering in Alkmaar vindt plaats in Alkmaar Noord. De beoogde locatie is de parkeerplaats van winkelcentrum de Mare.

De alternatieve viering in een van de dorpen vindt plaats in de Rijp, de beoogde locatie is het terrein van de Meelzak. De Rijp is gekozen, omdat dit het grootste dorp is binnen de gemeente Alkmaar.

De gemeente Alkmaar neemt de organisatie van deze beide shows op zich. Voor de volgende jaarwisselingen kan dit veranderen.

Uitgangspunten voor de alternatieve vieringen vanaf 2025

Voor de vieringen vanaf 2025 worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Bewonersparticipatie: Na de jaarwisseling van 2024/2025 worden ervaringen meegenomen bij de evaluatie en vormen input voor de participatie. Daarin wordt gepeild welke behoefte bewoners hebben. In de bewonersparticipatie kunnen vragen centraal staan als: "Vindt u dat er een alternatief voor het zelf afsteken van vuurwerk moet worden geboden?", "Vindt u een centrale vuurwerk-, laser of droneshow een goed idee?", "Zal u de centrale show gaan bezoeken?", "Hoe lang zou u willen reizen naar een show?", enzovoort. Ook gaan we in gesprek met (horeca)ondernemers en evenementenorganisatoren. Na de evaluatie en participatie werken we een voorstel uit voor een meerjarenaanpak. Belangrijke aspecten hierbij zijn: hoogte van het budget inclusief dekkingsvoorstel, organiserend vermogen, voorwaarden en richtlijnen op basis van veiligheidseisen, financiën en communicatie aspecten.
- De doelgroep is bewoners. De voorkeur van de raad gaat uit naar een evenement wat op wijk of buurt niveau (ook de dorpen) plaatsvindt. Dit vertalen we naar een aantrekkelijk programma voor een breed publiek, met aandacht voor kinderen, jongeren, wijken en dorpen. Toeristen die tijdens de jaarwisseling al in de stad zijn kunnen meegenieten. Naar aanleiding van de

evaluatie en participatie doen we onderzoek naar alternatieve vieringen op wijk- en buurtniveau. Daarbij kijken we naar de relatie met de bestaande initiatieven in buurten en dorpen en zoeken we aansluiting met Wij(k) aan zet! En de Dorpen- en Kernenagenda. We laten ons inspireren door de ervaringen uit andere gemeenten, zoals Apeldoorn.

- Ontmoeting is een neveneffect van de viering. De viering biedt voor bewoners de mogelijkheid tot verbinding en ontmoeting. Het versterkt de verbinding van bewoners met hun omgeving en het kan bijdragen aan publieke familiariteit, sociale cohesie en saamhorigheid.
- De viering is voor iedereen. Hierbij is toegankelijkheid en veiligheid belangrijk, dus we bekijken ook welke mogelijkheden er zijn voor kinderen en voor bezoekers met een fysieke, zintuiglijke, psychische, verstandelijke en/of hoog sensitieve beperking. Daarnaast is financiële toegankelijkheid vanzelfsprekend bij de jaarwisseling. De viering is gratis te bezoeken.
- Met aandacht voor de impact op het milieu. Bij de uitvoering wordt rekening gehouden met de op 27 september 2018 aangenomen motie 'Lasershow in plaats van vuurwerkshow tijdens Alkmaarse festiviteiten'. In deze motie werd het college verzocht om alle vuurwerkshows die door de gemeente georganiseerd dan wel betaald worden te vervangen door lasershows of andere alternatieven zonder impact op het milieu. Het kan een milieuvriendelijke vuurwerkshow worden of op een andere manier worden vormgegeven (b.v. droneshow, een aftelmoment, een feest). Bij het vormgeven van de alternatieve vieringen vanaf de jaarwisseling 2025-2026 worden de uitkomsten van de bewonersparticipatie betrokken. Hierdoor kan de alternatieve viering vanaf de jaarwisseling 2025-2026 een ander karakter krijgen dan de viering van de jaarwisseling 2024-2025
- Bezoekersaantallen in beeld. Bij het alternatief in 2024/2025 en daaropvolgende edities is aandacht voor het in kaart brengen van bezoekersaantallen en mogelijk ook bezoekerskenmerken, zoals het gezelschap (alleen, met partner, met gezin, met vriendengroep etc.), woonwijken en gebruikt vervoersmiddel.

4.3 Communicatie

Algemeen

Communicatie is naast handhaving een manier om gedrag te beïnvloeden en uiteindelijk tot de gewenste cultuuromslag - in Alkmaar wordt rond de jaarwisseling geen vuurwerk meer afgestoken - te komen. In het verlengde van dit plan van aanpak is de communicatiestrategie er een van de korte termijn (jaarwisseling 2024/2025); middellange termijn (jaarwisseling 2025/2026) en de jaren daarna. Dit voorstel behelst de korte en middellange termijn. De lange termijnstrategie volgt na de evaluatie van de komende twee jaarwisselingen. Deze communicatiestrategie vormt de basis voor het nog op te stellen uitvoeringsplan en de mediaplanning.

Uitgangspunten voor de communicatie

In de communicatie over het vuurwerkverbod staat het bieden van een handelingsperspectief aan de Alkmaarders centraal. We hanteren een algemene kernboodschap die we afstemmen op de specifieke doelgroepen. De communicatie richt zich vooral op de jongere doelgroepen en intermediairs. De toon van de communicatie is vriendelijk en op B1 niveau. In de communicatie volstaat het gebruik van de reguliere Alkmaarse communicatie/mediamix (online kanalen en papieren middelen) niet en kiezen we voor aanvullende interventies.

Het handelingsperspectief

Jaarwisseling 2024/2025

De communicatie-inspanningen voor de komende jaarwisseling richten zich op een juiste en volledige informatievoorziening aan de Alkmaarders (het kennisniveau op peil brengen). Welke bijdrage kunnen zij leveren aan een veilige en feestelijke jaarwisseling? Alkmaarders moeten weten dat een meerderheid van de Alkmaarse kiezers voor een afsteekverbod van vuurwerk heeft gekozen. Vuurwerk afsteken rondom de jaarwisseling 2024/2025 is daarom niet toegestaan en overtredingen kunnen beboet worden. Alkmaarders moeten weten dat de gemeente staat voor een veilige en feestelijke jaarwisseling en een alternatieve invulling aanbiedt. Alkmaarders moeten weten, waar ze terecht kunnen met vragen en meldingen over vuurwerk.

Het investeren in het vergroten van de kennis over het verbod, kan al bijdragen aan het veranderen van houding en gedrag. Pas als het kennisniveau op peil is gebracht, is er echt ruimte voor een cultuuromslag en het omarmen van nieuwe tradities op de langere termijn.

Jaarwisseling 2025/2026

De communicatie-inspanningen voor de jaarwisseling 2025/2026 richten zich op het versterken van het kennisniveau van de Alkmaarders over het afsteekverbod, alternatieve viering en klachten en meldingen. We herhalen dan ook de eerdere communicatie-inzet. Tegelijkertijd nodigen we Alkmaarders en dan specifiek jongeren, begin 2025 al uit om hun mening te geven over de afgelopen jaarwisseling en mee te denken/doen aan de alternatieve invulling voor de jaarwisseling 2025/2026. Op basis van de evaluatie herformuleren we begin 2025 de kernboodschap.

Algemene kernboodschap

Jaarwisseling 2024/2025

De gemeente Alkmaar vindt het belangrijk dat de jaarwisseling veilig verloopt en dat de jaarwisseling voor iedereen een feest is om samen te vieren. De komende jaarwisseling is anders dan anders. Het wordt een jaarwisseling zonder vuurwerk.

De meerderheid van de Alkmaarse kiezers heeft bij het referendum in juni gevraagd om een algemeen afsteekverbod voor vuurwerk. De gemeente Alkmaar geeft gehoor aan die oproep. Dat betekent dat je vanaf de komende jaarwisseling, 2024/2025, in heel Alkmaar geen vuurwerk mag afsteken. De dagen voor en na de jaarwisseling is het afsteken van vuurwerk altijd al verboden.

Nu de meerderheid van de Alkmaarders voor een jaarwisseling zonder vuurwerk heeft gekozen, kijkt de gemeente naar een alternatief voor een jaarwisseling met vuurwerk. Dit jaar organiseert de gemeente Alkmaar een eindejaarsfeest voor alle Alkmaarders. Meer informatie volgt. Begin 2025 evalueert de gemeente dit alternatief en onderzoekt welke behoefte bewoners hebben voor de viering voor volgende jaarwisselingen. Uw/jouw mening is daarbij dan meer dan welkom.

Er zijn ook Alkmaarders die het afsteken van vuurwerk als een belangrijke traditie zien. De gemeente vraagt deze Alkmaarders rekening te houden met de wens van de meerderheid. Wie toch vuurwerk afsteekt, riskeert een boete.

In oktober start de gemeente een publiekscampagne om de Alkmaarders te informeren over het afsteekverbod en de alternatieve invulling. Deze campagne herhalen we de komende jaren want een verbod op een jaarlijkse traditie is ingrijpend en voor veel mensen wennen. Wellicht ontstaan er in de toekomst mooie nieuwe Alkmaarse tradities om het oude jaar uit te luiden en het nieuwe te verwelkomen.

Bewoners die vragen of meldingen hebben over vuurwerk kunnen terecht bij het meldpunt.

Focus op de jongere doelgroepen en hun intermediairs

Het afsteekverbod voor vuurwerk raakt alle Alkmaarders, in de stad, wijken en dorpen. De doelgroep is daarmee heel breed. Advies is om de campagne vooral te richten op de jeugd van 10 tot 25 jaar en hun ouders/jongerenwerkers/ docenten/vuurwerkverkopers als intermediair. Door te werken met intermediairs die jongeren persoonlijk benaderen, kunnen we meer jongeren bereiken. De gemiddelde Alkmaarse jongere volgt de kanalen van de gemeente niet. Het is essentieel om jongeren actief te betrekken bij de evaluatie en invulling van de volgende jaarwisselingen.

Vriendelijk en B1

In de communicatie-uitingen zetten we geen groepen (voor-en tegenstanders) tegenover elkaar. Het doel is om met elkaar een veilige en feestelijke jaarwisseling te hebben. Dat kan alleen met wederzijds respect voor elkaars standpunten. De gemeente heeft hierin een voorbeeldfunctie. De gemeente communiceert op B1 taalniveau.

Alkmaarse communicatie/media mix (online kanalen en papieren middelen) niet voldoende

Om specifiek jongeren te bereiken hebben we weinig aan de reguliere Alkmaarse communicatiekanalen en -middelen, bijvoorbeeld Alkmaar.nl, Stadskrant, Facebook, X, LinkedIn en Instagram. Via deze kanalen bereiken we wel de intermediairs zoals ouders, jongerenwerkers, docenten etc. Daarnaast maken we gebruik van betaalde advertenties op social media om het afsteekverbod onder de aandacht te brengen, van vooral ouders.

De gemeente Alkmaar maakt als overheidsorganisatie geen gebruik van Tiktok, een platform waar wel veel jongeren op aanwezig zijn.

Om jongeren wel te bereiken, investeren we veel in het persoonlijk contact en het informeren en faciliteren van de intermediairs. Voor bepaalde intermediairs ontwikkelen we een tool box met diverse

uitingen. We kijken of we iets kunnen meenemen van de lopende campagne tegen straatintimidatie, die ook gericht is op de jongere doelgroep. Daarnaast werken we samen met Alkmaar Prachtstad.

4.4 Evaluatie

Jaarlijks vindt zoals gebruikelijk in het eerste kwartaal van het jaar een evaluatie van de jaarwisseling plaats. De evaluatie vindt zoveel mogelijk plaats in lijn met de huidige aanpak. Inhoudelijke punten die tijdens de evaluatie aan de orde komen:

- Ervaringen van bewoners m.b.t. het afsteekverbod, de alternatieve viering en de communicatie.
- Metingen (o.b.v. een nulmeting) op de volgende onderwerpen:
 - Schadegevallen
 - Bekeuringen, aanhoudingen, overlastmeldingen
 - Effecten van de handhaving pogen meetbaar te maken
 - Ervaringen met de alternatieve viering (b.v. aantal bezoekers, aantal incidenten)

N.B. Van personen die in het ziekenhuis worden opgenomen is momenteel vanwege privacy niet het aantal Alkmaarders na te gaan.

De jaarlijkse evaluatie is het beginpunt voor de verdere aanpak voor de jaarwisseling die volgt.

5. Raming

De raming voor de jaarwisseling 2024-2025 is in beeld gebracht. In deze raming is een aantal opties/keuzes voor de uitvoering opgenomen. De raming voor het volgend jaar wordt, nadat in 2025 nadere keuzes voor de uitvoering zijn gemaakt, opnieuw opgesteld.

De ervaringen uit andere gemeentes leert dat de implementatie van een afsteekverbod en het vormgeven van een alternatieve viering structureel financiële middelen vergt. Een eerste indicatie geeft aan dat rekening gehouden moet worden met een bedrag tussen de € 200.000 en de € 500.000 per jaar. De hoogte van de kosten is afhankelijk van de keuzes die gemaakt worden.

Uitvoeringslijn	Raming jaarwisseling 2024-2025
Veiligheid-handhaving - Handhaving Uitbreiding Team Handhaving - Uitbreiding cameratoezicht	In de bestaande programmabegroting is opgenomen dat de jaarlijkse inzet van 1x Boa is begroot op € 75.000. Inzet van 2x Boa vanaf 01/10/24: $3/12 \times € 75.000 \times 2 = \underline{€ 37.500}$ PM
Alternatieve vieringen - Alternatieve viering (lichtshow) in Alkmaar Noord (referentie eindshow zomerkermis) - Alternatieve viering (lichtshow) in de Rijp (referentie eindshow zomerkermis) - Bijkomende kosten voor 2 alternatieve vieringen (b.v. veiligheid, afzetting, terrein, stroom, EHBO) (afhankelijk van het verwachte aantal bezoekers)	€ 40.000 - € 55.000 € 40.000 - € 55.000 € 10.000 - 20.000
Communicatie - Inzet communicatiebureau - Communicatiemiddelen (b.v. flyers, advertenties, billboards)	€ 20.000 PM
Evaluatie	

Bijlagen

Bijlage A: Ervaringen uit andere gemeenten

Gemeente	Algemeen vuurwerkverbod sinds...	Handhaving	Alternatief	Ervaring
Amhem	2023	zo goed als onmogelijk		afsteekverbod massaal genegeerd, in afwachting van landelijk vuurwerkverbod
Ede	2021	zo goed als onmogelijk	voorwaarde alternatief / centrale feest(en), subsidies beschikbaar vanuit gemeente, alleen succes in Lunteren rest is mislukt	
Eindhoven	2023	extra inhuur boa, De gemeente Eindhoven zet vooral in op een cultuurverandering en ze verwachten dat dat een aantal jaren zal duren	een centrale vuurwerk- en lichtshow, waarvoor 850.000 euro wordt uitgetrokken.	De gemeente Eindhoven zegt hiermee schade, hinder en overlast te willen verminderen
Apeldoorn	2021	zo goed als onmogelijk	verschillende alternatieve feesten in dorpen en stad	er lijkt zich een trend ontwikkeling voort te zetten dat het verbod meer wordt geaccepteerd, verandering heeft tijd nodig
Nijmegen	2023		centraal afelfeest met lasershow	afsteekverbod ipv lokaal vuurwerkverbod
Amersfoort			centraal afelfeest met lasershow	politie voert daarom speciale controles uit om bezit, verkoop en afsteken van illegaal vuurwerk op te sporen en te bestrijden, inleveractie vuurwerk
Amsterdam	2021		professionele shows (vuurwerk en drones)	massaal genegeerd

Bijlage B: Juridische achtergrondinformatie

Met ingang van 1 december 2020 is er een belangrijke wijziging die van toepassing is op de jaarwisseling:

Wijziging Regeling Aanwijzing Consument- en Theatervuurwerk

Er geldt een verbod op enkelschotsbuizen, F3 vuurwerk, knalvuurwerk (incl. knalstrengen) en vuurpijlen.

De volgende wet- en regelgevingen van toepassing voor de jaarwisseling 2023-2024:

- Wijziging Regeling Aanwijzing Consument- en Theatervuurwerk
- Algemene Plaatselijke Verordening Gemeente Alkmaar
 - Artikel 2:1 Samenscholing en ongeregeldheden
 - Artikel 2:2 Verblijfsontzegging
 - Artikel 2.50 Verbod op Carbidschieten
 - Artikel 2:53 Veiligheidsrisicogebied
 - Artikel 2:54 Cameratoezicht
- Noodbevoegdheden, Gemeentewet artikel 151c of 174b en 172 of 175, artikel 4 wet veiligheidsregio's.

Regeling Aanwijzing Consument- en Theatervuurwerk

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft de Regeling aanwijzing consumenten- en theatervuurwerk (Ract) gewijzigd met ingang van 1 december 2020. Beoogd doel hiervan is om de jaarwisseling veiliger te laten verlopen door het toegestane consumentenvuurwerk in te perken. Er geldt vanaf 1 december een verbod op enkelschotsbuizen, F3 vuurwerk, knalvuurwerk (incl. knalstrengen) en vuurpijlen. Het blijft verboden om knalvuurwerk (rotjes), knalstrengen (Chinese rollen), enkelschotsbuizen (single shots) en vuurpijlen af te steken. Niet al het vuurwerk is verboden. De importeurs en verkopers mogen genoemde vuurwerkproducten niet meer verkopen en de consumenten mogen deze niet meer kopen/afsteken. Er is een inventarisatie gemaakt van de vuurwerkverkoop- en opslaglocaties in de gemeente Alkmaar, dit zijn er drie op de volgende locaties:

1. Profile Hans de Boer, Europaboulevard 174 Alkmaar;
2. CNB Enterprise, Marterkoog 4 Alkmaar
3. Mega Markt, Phoenixstraat 39A Alkmaar

Algemeen plaatselijke verordening (Apv)

Samenscholing en ongeregeldheden

In dit artikel worden verschillende typen samenscholingen verboden op openbare plaatsen en wateren. Daarbij is er de mogelijkheid dat een handhaver een aanwijzing of een bevel geeft die opgevolgd dient te worden.

Verblijfsontzegging en toepassing (preventieve) last onder dwangsom

Onder verwijzing van dit artikel kan de burgemeester in het belang van de openbare orde en veiligheid een verbod opleggen aan diegene die de overlast veroorzaakt. Bij vermoeden dat iemand overlast/verstoring van de openbare orde gaat veroorzaken (en dit in het verleden structureel heeft gedaan) komt in aanmerking voor een (preventieve) last onder dwangsom. Voor de jaarwisseling 2023-2024 zijn geen verblijfsontzeggingen uitgereikt die betrekking hebben met de jaarwisseling. Wel zijn er potentiële ordeverstoorders, dan wel personen die zich herhaaldelijk schuldig maken aan de verstoring van de openbare orde geïnventariseerd. Er zijn derhalve drie preventieve dwangsommen in Alkmaar Noord en één in Alkmaar centrum uitgereikt. In Alkmaar Noord wordt gekeken naar de mogelijkheden om een last onder dwangsom op te leggen nadat een hoeveelheid illegaal vuurwerk was aangetroffen in een woning.

Verbod op Carbidschieten

Sinds het landelijke vuurwerkverbod van 2020 en 2021 krijgt carbidschieten meer algemene bekendheid, ook in gebieden waar dit geen normaal gebruik is tijdens de jaarwisseling. Carbid is geen vuurwerk. De regels van het Vuurwerkbesluit zijn daarom niet van toepassing. In de Apv (artikel 2:50) is bij besluit door gemeenteraad op 17 december 2020 besloten een algeheel verbod in te stellen op carbidschieten. Enige uitzondering op dit verbod, en waar ontheffing voor kan worden verleend, is de

situatie waar sprake is van een traditie. Er zijn geen ontheffingen verleend voor de jaarwisseling 2023-2024.

Aanwijzing Veiligheidsrisicogebied

Deze bepaling strekt tot uitvoering van Artikel 151b van de Gemeentewet en artikel 2:53 Apv, op grond waarvan de burgemeester bij verordening de bevoegdheid krijgt om bij verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens, of bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, een gebied aan te wijzen als Veiligheidsrisicogebied. Voor de jaarwisseling 2023-2024 is er nog geen Veiligheidsrisicogebied aangewezen.

Aanwijzingsbesluit cameratoezicht

Deze bepaling strekt tot uitvoering van Artikel 151c van de Gemeentewet, welke het mogelijk maakt om bij verordening de burgemeester de bevoegdheid te geven op openbare plaatsen cameratoezicht uit te oefenen. De regeling ziet op cameratoezicht in het belang van de openbare orde, waaronder wordt begrepen het voorkomen van strafbare feiten die nadelige invloed hebben op de orde en rust in de samenleving.

Gebruik gemeentewet 'noodbevelen' artikel 151b / 151c en 175

Tijdens de jaarwisseling gelden dezelfde wetten en regels als de rest van het jaar. Daarnaast staat in het draaiboek van de politie welke tolerantiegrenzen zijn ingesteld en hoe de wettelijke bevoegdheden wordt toegepast. Indien de situatie daar aanleiding toe geeft, kan de politie verzoeken om een noodbevel preventief fouilleren op grond van de Gemeentewet artikel 151b (buiten de ingestelde veiligheidsrisicogebieden).

Artikel 172 en 175

Het noodbevel van artikel 175 Gemeentewet mag alleen in uitzonderlijke situaties worden toegepast. Het noodbevel kan worden ingezet als sprake is van oproer, wanordelijkheden, rampen of zware ongevallen of de vrees daartoe bestaat. Het wetsartikel bepaalt dat de burgemeester bevoegd is alle bevelen te geven die hij nodig acht ter handhaving van de openbare orde of ter beperking van gevaar. Deze maatregel mag worden toegepast wanneer het gaat om een bepaald aantal personen of organisaties Artikel 172 lid 3 geeft de burgemeester de mogelijkheid tot een licht bevelsinstructie. De burgemeester kan op grond van zijn lichte bevelsbevoegdheid een bevel geven indien er geen andere grondslag is om op te treden tegen de (dreigende) openbare ordeverstoring. Afhankelijk van de aard van de ongeregeldeheden zal een overweging tussen beide wettelijke gronden plaatsvinden.

Schade aan gemeentelijk eigendom, flora en fauna

In geval van schade aan gemeentelijk eigendom wordt zo spoedig mogelijk aangifte gedaan. De aangifte wordt zoveel mogelijk ondersteund met digitaal fotomateriaal. In de evaluatie van de jaarwisseling is het onderdeel 'schade' als vast actiepoint opgenomen.